

احکام تیمم و غسل جبیره بیماران

نویسنده مدرک	طیبه زارع/کارشناس مذهبی
تاریخ تهیه	بهار ۱۴۰۲
منبع	رساله مراجع تقلید
کد سند	Pa-C-2/01

دستور تیمم:

در تیمم چهار چیز واجب است:

۱- نیت ۲- زدن کف هر دو دست با هم بر چیزی که تیمم به آن صحیح است. ۳- کشیدن کف هر دو دست به تمام پیشانی و دو طرف آن از جایی که موی سر می روید، تا ابروها و بالای بینی و بنا بر احتیاط واجب باید دستها روی ابروها نیز کشیده شود. ۴- کشیدن کف دست چپ به تمام پشت دست راست و بعد از آن کشیدن کف دست راست به تمام پشت دست چپ.

توضیح: کسی که وظیفه اش تیمم است، بعد از نیت و تهیه سنگ یا خاک پاک، در حالیکه دستها تا مچ و صورت از رستنگاه مو تا زیر ابروها حتی الامکان پاک است و بدون آنکه مانعی از قبیل انگشتر، چسب، قیر، رنگ و امثال اینها در اعضاء تیمم باشد، یکبار دست را روی سنگ زده و سپس تمامی کف دو دست را از بالای پیشانی تا زیر ابروها و وسط ابروها می کشد و سپس کف دست چپ را به پشت دست راست و بعد هم کف دست راست را به پشت دست چپ می کشد.

غسل جبیره ای:

غسل جبیره ای نیز مانند وضوی جبیره ای است (که باید روی جبیره را مسح کند و جاهای خالی را بشوید) ولی باید آن را ترتیبی بجا آورند و اگر ارتماسی انجام دهند باطل است.

دستور غسل:

در غسل ترتیبی باید به نیت غسل، اول سرو گردن، بعد طرف راست و بعد طرف چپ بدن را بشوید و اگر عمدا یا از روی فراموشی یا بواسطه ندانستن مسئله به این ترتیب عمل نکند، غسل او باطل است.

نایب گرفتن در وضو و تیمم:

انسان در حال اختیار باید تمام اعمال عبادی (وضو، تیمم، غسل و...) را خود انجام دهد اما در حلت اضطرار که نمی تواند خود بجا آورد و ناتوان است باید نایب بگیرد یعنی کسی او را کمک کند و اگر به این وظیفه عمل نکند، بعدا باد نماز خود را اعاده نماید.

نیابت در وضو:

کسی که نمی تواند وضو بگیرد باید نایب بگیرد که او را وضو دهد ولی باید خود او نیت وضو کند و با دست خود مسح نماید و اگر نمی تواند باید نایبش دست او را بگیرد و به جای او مسح بکشد و اگر این هم ممکن نیست باید از دست او رطوبت بگیرند و با آن رطوبت، سرو پای او را مسح کند. قابل توجه است که: انسان، شستن صورت و دستها و مسح سر و پاها را باید خود انجام دهد و اگر دیگری او را وضو دهد (در صورتی که خود می تواند وضو بگیرد) یا در رساندن آب به صورت و دستها و مسح سر و پاها به او کمک نماید، وضو باطل

است همچنین هر کدام از کارهای وضو را که میتواند به تنهایی انجام دهد نباید در آن کمک بگیرد.

نیابت در تیمم:

اگر وظیفه او تیمم است و نمیتواند تیمم کند باید نایب بگیرد و کسی که نایب می شود باید دست او را با دست خود او تیمم دهد و اگر ممکن نباشد باید نایب، دست خود را به چیزی که تیمم به آن صحیح است بزند و به پیشانی و پشت دست های او بکشد.

توضیح:

کسی که دست دارد ولی نمیتواند تیمم کند باید نایب بگیرد تا او را تیمم دهد. الف) اگر امکان دارد با دستهای خود او، او را تیمم دهد. ب) اگر امکان ندارد، دستهای خودش را را به زمین زده و به صورت و دستهای او بکشد و کسی که از داشتن دست محروم است:

الف: اگر یک دستش قطع شده و ذراع دارد باید آن دستی که سالم است را با ذراع دست دیگرش به زمین زده و به صورتش بکشد و بنا بر احتیاط مستحب دوباره با کف دست سالمش تمام پیشانی و دو طرف آن را مسح نماید و بعد با دست سالمش پشت ذراع و با ذراعش دست سالم را مسح نماید.

ب: اگر یک دستش سالم باشد و دیگری هم ذراع نداشته باشد، همان کف دست سالم را به زمین زده و به پیشانی می کشد و بعد پشت دستش را به زمین می کشد و بنا بر احتیاط واجب علاوه بر این کار، نایب هم می گیرد به این صورت که با همدو دستشان را به چیزی که تیمم بر آن صحیح است زده و به صورت کشیده و بعد نایب کف دستش را به پشت دست او می کشد.

ج) کسی که هر دو دستش قطع شده است، اگر ذراع های او باشد باید به وسیله دو ذراع مانند دو کف دست تیمم کند زیرا دو ذراع حکم دو کف دست را دارند و اگر ذراع ندارد در این صورت پیشانی خود را به زمین کشیده و بنا بر احتیاط واجب نایب هم می گیرد.

نماز:

براساس حالات مختلف و سلامتی یا بیماری انسان، نماز نیز به یکی از سه صورت به ترتیب خوانده می شود که عبارت است از:

۱- ایستاده ۲- نشسته ۳- خوابیده

نمازگزار باید نماز را ایستاده و بدون حرکت و نیز در وقت خود و رو به طرف قبله بخواند: اگر از ایستادن عاجز است باید بنشیند. اگر از نشستن عاجز است باید بخوابد(ولی تا بدنش آرام نگرفته نباید چیزی بخواند).

بنابراین: ایستاده تا انسان می تواند ایستاده نماز بخواند نباید بنشیند و باید به هر طور که می تواند ایستاده نماز بخواند.

نشسته: اگر به هیچ قسم نتواند بایستد، باید راست بنشیند و نشسته نماز بخواند.

خوابیده: و اگر به هیچ قسم نمی تواند بنشیند، باید:

۱- به پهلو و دست راست بخوابد. ۲- اگر نمیتواند به پهلو راست بخوابد، به پهلو چپ بخوابد. ۳- و اگر آن هم ممکن نیست، به پشت بخوابد.

ضمناً در هر سه مورد فوق، رکوع و سجود را با اشاره سر به جا آورد.

بنا براین به طور کلی در نماز هر طور که نمی تواند باید به همان صورت نماز بخواند و در بین نماز نیز به هر اندازه که نمی تواند باید به همین صورت عمل کند.

احکام روزه بیماران:

۱- کسی که یقین یا گمان دارد روزه برای او ضرر دارد(اگر چه دکتر بگوید ضرر ندارد) باید روزه نگیرد و اگر روزه بگیرد صحیح نیست.

۲- کسی که می داند روزه برای او ضرر ندارد (اگر چه دکتر بگوید ضرر دارد) باید روزه بگیرد.